

BROEDERHAND, De, maandblad uitgegeven te  
Brussel onder redactie van de Duitse filoloog Jo-

hann W. Wolf, met de medewerking van Victor Delecourt en Lodewijk Vleeschouwer (eind juni of begin juli 1845 tot najaar 1847).

*De Broederhand* wilde de Vlaams-Duitse culturele verbondenheid versterken. Van een pan-Germanistische achtergrond uit werd de Duitse literatuur in Vlaanderen gepropageerd (pan-Germanisme). Wolf ontwierp ook een eigen spelling die dichter zou aanleunen bij het Duits. Daardoor lokte hij veel kritiek uit in Vlaamse kringen en ontstond onder meer een heftige polemiek met Jan Nolet de Brauwere van Steeland.

Ondanks een poging van Vleeschouwer om vanuit Antwerpen een nieuw gelijknamig tijdschrift uit te geven verdween *De Broederhand* na de terugkeer van Wolf naar Duitsland.

LITERATUUR: A. Deprez en H. Vanacker, *De Broederhand 1845-1847, Der Pangermane-Der Germane 1859-1862* (Bibliografie van de Vlaamse tijdschriften in de negentiende eeuw, nr. 20, 1988).

HANS VANACKER